DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

NORDREISA KOMMUNE
04 JAN 2017

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	16/1904	23.12.2016

Høring av forslag om oppheving av vannscooterforskriften

Klima- og miljødepartementet sender med dette på høring forslag om å oppheve forskrift 21. juni 2013 nr. 701 om bruk av vannscooter og lignende.

En oppheving av forskriften vil innebære at det ikke lenger finnes en nasjonalt fastsatt særregulering for bruk av vannscootere, men de generelle reglene for bruk av fartøy vil fremdeles gjelde for bruk av vannscooter. Forslaget innebærer at kommunene gis ansvaret for å regulere bruken av vannscootere i sammenheng med regulering av andre fartøy slik at de lokale interessene blir ivaretatt. Havne- og farvannsloven og motorferdselloven gir kommunene mulighet til å regulere bruken av vannscootere og øvrige fartøy etter lokale vurderinger. I høringsnotatet gis det en oversikt over slike bestemmelser og hvilke muligheter kommunene har til å fastsette lokale forskrifter, blant annet at:

- Kommunene har hjemmel i motorferdselloven til å fastsette lokale forskrifter om bruk av vannscootere i vassdrag og innsjøer der det ikke allerede er forbudt i medhold av loven.
- Kommunene har i den sentrale fartsforskriften hjemmel til å gi lokale forskrifter med fartsgrenser. Slike forskrifter vil gjelde alle fartøy og kan ikke forskjellsbehandle vannscootere. Den sentrale fartsforskriften har også generelle krav om aktsomhet, sikkerhet og hensyn til badende.
- Kommunene har hjemmel i havne- og farvannsloven til å begrense bruk av alle fartøy, herunder fritidsfartøy, i deler av eller hele farvannet av hensyn til fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk, herunder av hensyn til friluftsliv og miljø.

Postadresse
Postboks 8013 Dep
NO-0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20

http://www.kld.dep.no/

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 882

Naturforvaltnings-
avdelingen

Saksbehandler
Ernst Inge Espeland
22 24 58 90

Høringsfristen er 23. mars 2017.

Høringssvar bes sendt inn ved å bruke skjemaet for høringssvar på https://www.regjeringen.no/id2523612/. Dersom det skulle by på problemer kan høringssvar i stedet sendes til postmottak@kld.dep.no.

Høringsuttalelsene er offentlige etter offentleglova, jf. også miljøinformasjonsloven, og blir publisert på nettsidene under høringsuttalelser.

Liste over høringsinstanser følger vedlagt. Høringsinstansene bør vurdere om saken skal sendes til eventuelle underliggende etater eller tilsluttede virksomheter eller samarbeidende organisasjoner.

Alle som ønsker det kan uttale seg, selv om de ikke er oppført på listen over høringsinstanser

1. Gjeldende rett og bakgrunn for forslaget

I dag finnes det fartøy med tilnærmet lignende egenskaper som vannscooter, både når det gjelder fart og støy, som ikke omfattes av vannscooterregelverket, men som kun reguleres av de alminnelige regler for ferdsel til sjøs. Regjeringen ser ikke behovet for å forskjellsbehandle vannscooter og andre fritidsfartøy, og har derfor besluttet å sende på høring et forslag om å oppheve vannscooterforskriften. Dette vil sikre et mer ensartet regelverk som er mer brukervennlig, samt lettere å håndheve. De alminnelige ferdselsregler til sjøs, som gjelder for alle fartøy, inneholder tilstrekkelige regler og fullmaktsbestemmelser for å sikre en fornuftig og trygg bruk av farvannene.

Lov av 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter (småbåtloven) har i § 40 en særbestemmelse om bruk av vannscootere og liknende mindre fartøy. Paragraf 40 ble sist endret i 2013, se Prop. 82 L (2012-13). Bestemmelsen har ikke selv regler om bruk av vannscooter, men den gir hjemmel for departementet (delegert til Klima- og miljødepartementet) til å gi forskrift med nærmere regler om bruk av vannscooter. Dette er gjort i den gjeldende forskriften av 21. juni 2013 nr. 701 om bruk av vannscooter og lignende (heretter kalt vannscooterforskriften). Reglene i forskriften er spesialregler for bruk av vannscooter som gjelder i tillegg til de generelle reglene om bruk av fartøy i blant annet havne- og farvannsloven og småbåtloven med forskrifter.

Vannscooterforskriften gjelder for bruk av vannscootere og lignende fartøy i Norges territorialfarvann og innenlands farvann, herunder elver, kanaler og innsjøer. Forskriften stiller i § 3 først opp generelle regler om bruk av vannscooter med krav til CE-merking av vannscooter og krav til aktsom kjøring. Videre gir forskriften i § 4 og 5 hovedreglene om bruk av vannscooter. Disse reglene går kort sagt ut på at de særskilte restriksjonene for vannscooter ikke gjelder utenfor forbudsbelter på 400 meter i sjø og 500 meter i ferskvann. I forbudsbeltene er det tillatt med transportkjøring saktere enn 5 knop og med stø kurs for å komme seg ut og forbi forbudsbeltene. Transportkjøringen skal i utgangspunktet skje i farled. All kjøring er uansett forbudt i verneområder, elvestrekninger og innenfor oppmerkede

badeområder. Med hjemmel i § 6 kan vannscooterkjøring unntaksvis forbys eller begrenses i områder som ellers er åpne for kjøring. Denne myndigheten er delegert til kommunene. Uten hinder av forbudene i forskriften, er bruk av vannscooter tillatt i forbindelse med: a. politi-, rednings- og ambulansetjeneste, samt oppsyns- og tilsynstjeneste etablert med hjemmel i lov, b. forsvarets øvelser, forflytninger og transporter, c. marinarkeologiske og andre vitenskapelige undersøkelser, og d. organisert trenings- og konkurransekjøring i regi av motorsportklubber som er underlagt de bestemmelser og reguleringer som er fastsatt av Norges Motorsportforbund og Norges Idrettsforbund, på godkjente baner regulert etter plan- og bygningsloven eller i særlige tilfeller dersom departementet etter søknad gir tillatelse til det. Avslutningsvis gir forskriften i § 8 regler om tilsyn og straff for brudd på forskriften.

Dagens regelverk ble vedtatt i 2013. Før dette var det i Norge et totalforbud mot vannscooterkjøring hvor kommunene hadde en begrenset adgang lokalt til å åpne opp områder for vannscooterkjøring. Svært få områder ble åpnet. EFTAs overvåkningsorgan, ESA, hadde innvendinger mot dette regelverket, og mente at de norske reglene var uforholdsmessig strenge sett i forhold til de interessene regelverket skulle beskytte. ESA har ikke hatt innvendinger mot det gjeldende regelverket fra 2013. En nærmere omtale av disse problemstillingene finnes i Prop. 82 L (2012-13).

Som forutsatt ved lovendringen i 2013, gjennomførte Vista analyse mfl. en evaluering av vannscooterregelverket høsten 2014, se Rapport nr. 2014/49 fra Vista Analyse AS. Formålet med evalueringen har vært å vurdere om regelverket fungerer etter sin hensikt, og Vista Analyse har sett nærmere på tre temaer: miljø, sikkerhet og kontroll. Rapporten konkluderer med at regelverket ivaretar hensynet til natur og friluftsinteresser. Videre konkluderes det med at regelverket ikke ivaretar de sikkerhetsmessige sidene ved bruk av vannscooter godt nok, og at regelverket ikke er utformet slik at det er mulig å håndheve og kontrollere. Til slutt konkluderer rapporten med at brukere og publikum opplever at regelverket er vanskelig å anvende i praksis. Kystverket og Sjøfartsdirektoratet ble invitert til å komme med synspunkter på evalueringen og evt. foreslå endringer, samt formidle erfaringer med regelverket.

Våren 2015 ga Miljødirektoratet en faglig anbefaling til KLD om hvordan rapporten fra Vista Analyse bør følges opp. I sin tilråding til departementet 20. mars 2015 anbefaler Miljødirektoratet at hovedprinsippene i dagens regelverk videreføres, og at det foreløpig ikke gjøres endringer i reglene om forbudsområder. Direktoratet mener at det av sikkerhetsmessige grunner kan vurderes om fartsbegrensningen på 5 knop for transportkjøring i forbudsområdene kan oppheves og harmoniseres med hva som gjelder for småbåter generelt. Videre mener Miljødirektoratet det bør vurderes å innføre registreringsplikt for vannscootere. Miljødirektoratet foreslår også informasjons- og holdningskampanjer, og at berørte direktorater har jevnlige erfaringsutvekslinger.

I brev av 5. mars 2015 mener Kystverket det kan hevdes at bestemmelsene om forbudssoner, isolert sett med hensyn til sikkerheten og fremkommeligheten i farvannet, innebærer en forskjellsbehandling av vannscooter i forhold til andre fartøy.

Sjøfartsdirektoratet påpeker i sin tilrådning av 2. mars 2015 at når hovedbruken av vannscooter må skje minst 400 meter fra land, vil det flere steder bety at lovlig bruk bare kan skje i områder med bølgehøyde som overgår det fartøyet er konstruert for. Videre uttrykker Sjøfartsdirektoratet bekymring for fartsbegrensningen på 5 knop for vannscootere ved transportkjøring i forbudssonen. Direktoratet mener at det fort vil kunne oppstå farlige situasjoner for både vannscooterføreren og annen trafikk hvis en vannscooter må holde lavere fart i en farled enn det som gjelder øvrig trafikk. Sjøfartsdirektoratet mener at de øvrige begrensninger tilknyttet transportkjøringen, som forbudet om sikksakk-kjøring og hopping, ivaretar hensikten med regelen slik at en egen fartsbegrensning for vannscooter ikke er nødvendig.

2. Klima- og miljødepartementets forslag

Klima- og miljødepartementet foreslår å oppheve forskrift av 21. juni 2013 nr. 701 om bruk av vannscooter og lignende. Opphevingen medfører at den sentrale særreguleringen om bruk av vannscooter faller bort, mens de generelle reglene om fartøy i blant annet havne- og farvannsloven og småbåtloven fremdeles vil gjelde for bruk av vannscooter.

Klima- og miljødepartementet viser til at det i regjeringens politiske plattform (Sundvolden-plattformen) er uttrykt at regjeringen vil fjerne unødvendige og særnorske forbud og påbud, herunder forbud mot vannscooter.

Ulempene som kan oppstå ved bruk av vannscootere, kan variere mye mellom ulike landsdeler, særlig når det gjelder ulemper for friluftsliv langs kysten. Landskapet er svært ulikt, det varierer hvor tett hus og hytter ligger og hvor mye sjø- og landområdene blir brukt til andre fritidsaktiviteter. Disse og andre faktorer gjør at bruk av vannscootere skaper få konflikter i noen områder, mens det i andre områder kan være klare konflikter mellom bruk av vannscootere og andre interesser. Disse ulikhetene mener departementet taler for at kommunene gis ansvaret for å regulere bruken av vannscootere i sammenheng med regulering av andre fartøy slik at de lokale interessene blir ivaretatt. Som det blir redegjort for nedenfor, gir havne- og farvannsloven og motorferdselloven kommunene mulighet til å regulere bruken av vannscootere og øvrige fartøy etter lokale vurderinger.

Grunnloven § 112 pålegger myndighetene å iverksette tiltak for å ivareta miljøet. Første ledd anviser myndighetenes plikt til å sikre bærekraftig bruk og vern av natur. Departementet går ikke nærmere inn på dette, og viser til den nylig behandlede meldingen til Stortinget, Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold (Meld. St. 14 (2015-2016)). Annet ledd gir borgerne rett til kunnskap om naturmiljøets tilstand og om virkningene av planlagte og iverksatte inngrep i naturen, slik at de kan ivareta den rett de har til et miljø som sikrer helse og til en natur der produksjonsevne og mangfold bevares. Parallellen til dette er naturmangfoldloven § 8, som pålegger myndighetene å ha kunnskap om både naturmangfold og effekten av planlagte tiltak som påvirker naturmangfoldet. En oppheving av vannscooterforskriften vil medføre at forbudssonene langs land hvor vannscootere hittil ikke har kunnet kjøre fritt, fjernes. Det er grunn til å tro at en slik liberalisering vil føre til økt vannscootertrafikk. Dette vil sannsynligvis øke potensialet for konflikter mellom vannscootere og andre interessegrupper slik som hyttefolk og fastboende, båtfolk og andre

utøvere av friluftsliv. Økt bruk av vannscooter antas også å kunne medføre visse negative effekter på natur, se Vista Analyse sin rapport om dette. Hvorvidt slike konflikter mellom ulike interesser eller uheldige følger for natur oppstår, vil i et langstrakt og variert land som Norge i stor grad bero på lokale forhold. Dette antar departementet at kommunen har bedre oversikt over enn sentrale myndigheter. Forslaget legger opp til at kommunene bruker noe ressurser på å kartlegge og avveie ulike hensyn, og at de kan vurdere å ta i bruk mulighetene som havne- og farvannsloven og motorferdselloven gir til lokal regulering.

Etter departementets vurdering er det på bakgrunn av rapporten fra Vista Analyse liten grunn til å anta at endringene vil medføre alvorlig eller irreversibel skade på arter, naturtyper eller økosystem, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 9. Det vil imidlertid påhvile kommunene plikt til å vurdere den samlede belastning lokalt, slik at det ikke oppstår risiko for slik skade, jf. naturmangfoldloven § 10 (samlet belastning) og § 12 (miljøforsvarlig lokalisering). Tilsvarende vil kommunene i tråd med Grunnloven § 112 og med dette forslaget få plikt til å lokalt iverksette tiltak som ivaretar befolkningens rett til "et miljø som sikrer helsen". Dette kan innebære å finne et alternativt område for bruk av vannscooter, som i tråd med naturmangfoldloven § 11 (miljøforringer betaler) kan medføre enkelte ulemper for brukere av vannscooter. Departementet legger til grunn at kommunene med sin kunnskap om lokale forhold og erfaring med arealforvaltning etter plan- og bygningsloven vil finne løsninger som i nødvendig grad avveier ulike behov, og som ivaretar de krav Grunnloven og naturmangfoldloven stiller.

Klima- og miljødepartementet mener at rapporten fra Vista Analyse samt tilrådningene fra direktoratene viser at det er klare utfordringer med dagens regelverk. Disse utfordringene kan løses på ulike måter, og departementet har vurdert forskjellige alternativer. Når departementet nå foreslår å oppheve det sentrale regelverket om bruk av vannscooter, er det begrunnet i at reguleringen bør tilpasses de lokale forholdene, og departementet mener derfor at kommunene bør avgjøre hvilke begrensninger som eventuelt skal fastsettes.

3. Regler om bruk av vannscooter etter oppheving av vannscooterforskriften

Dersom særreguleringen for bruk av vannscootere oppheves, vil kjøring med vannscooter reguleres av de alminnelige reglene om fartøy. Nedenfor følger en oversikt over de viktigste reglene for fartøy. I tillegg kan ferdsel med fartøy være begrenset i konkrete områder slik som områder som er vernet etter naturmangfoldloven, områder i tilknytning til akvakulturanlegg m.m.

Motorferdselloven

Lov av 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag inneholder regler for motoriserte fartøy som ferdes i innsjøer, bekker og åpne og islagte elver. Motorferdsellovens begrep "motorfartøy" inkluderer motoriserte fritidsfartøy og vannscootere.

Etter lovens § 4 tredje ledd er ferdsel med motorfartøy som utgangspunkt tillatt på innsjøer som er 2 kvadratkilometer eller større, på elvestrekninger, og på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer dersom disse inngår som en del av et farbart vassdrag. Kommunen kan imidlertid bestemme at ferdsel helt eller delvis ikke skal være tillatt i disse områdene.

Kommunen kan begrense ferdselen til deler av en elvestrekning eller innsjø eller bare tillate ferdsel for visse båttyper, båter med begrenset hastighet eller motorstørrelse, til bestemte formål, til bestemt tid mv. Det kan f.eks. settes forbud mot bruk av vannscootere. Etter lovens § 5 første ledd bokstav b kan kommunestyret gi forskrift om adgang til bruk av motorfartøy på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer når det foreligger særlige grunner. Dette er en adgang som bare skal brukes i spesielle tilfeller, f.eks. for nødvendig transport til hoteller, turiststasjoner og hytter som ligger slik til at de er avhengig av båt for å komme frem til de ordinære kommunikasjonsmidler. I forskriften kan det inntas bestemmelser om begrensning av hastighet, motorstørrelse mv.

I § 8 i motorferdselloven sies det generelt at motorferdsel i utmark og vassdrag skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker. Motorferdselloven har egne regler om kontroll og straff.

Mer informasjon om reglene i motorferdselloven finnes på www.miljøkommune.no og www.miljødirektoratet.no.

Havne- og farvannsloven
Lov av 17. april 2009 nr. 19 om havner og farvann (havne- og farvannsloven) gir det juridiske rammeverket for regulering av, og tilrettelegging for, sikker sjøverts ferdsel i farvannet.

Havne- og farvannsloven § 2 regulerer lovens geografiske virkeområde. Loven gjelder i utgangspunktet "*her i riket, herunder i territorialfarvannet og indre farvann. For elver og innsjøer gjelder loven likevel bare så langt de er farbare med fartøy fra sjøen. Departementet kan i forskrift gi loven en videre anvendelse for elver og innsjøer enn det som følger av annet punktum*", se nærmere nedenfor.

Havne- og farvannsloven § 4 definerer fartøy som "*enhver flytende innretning som kan brukes som transportmiddel, fremkomstmiddel, løfteinnretning, oppholdssted, produksjonssted eller lagersted, herunder undervannsfartøyer av enhver art*". Denne definisjonen omfatter således også vannscootere, slik at havne- og farvannslovens regler og forskrifter fastsatt med hjemmel i loven gjelder ferdsel med vannscooter på lik linje med andre fartøy.

Havne- og farvannsloven kap. 2 angir fordelingen av forvaltningsansvar og myndighet mellom stat og kommune. Hovedregelen er at forvaltningsansvaret og myndigheten etter loven tilligger departementet, med mindre noe annet er bestemt, jf. § 7. Kommunene har i hht. § 9 ansvar innenfor det området hvor kommunen har planmyndighet etter plan- og bygningsloven, dvs. til en nautisk mil utenfor grunnlinjen (kommunenes sjøområde). Derimot tilligger det departementet ansvar og myndighet for hovedleder og bileder, selv om disse ligger i kommunenes sjøområde. Flere av lovens bestemmelser som legger myndighet til departementet er delegert til Kystverket.

Særlig om regulering av fart
Kommunene har i dag hjemmel til å gi lokale fartsforskrifter med hjemmel i forskrift av 15. desember 2009 nr. 1546 om fartsbegrensninger i sjø, elv og innsjø (den sentrale

fartsforskriften). Denne forskriften er hjemlet i havne- og farvannsloven § 13 og gjelder i utgangspunktet i havner, farvann, elver og innsjøer som er farbare med fartøy fra sjøen. I denne sammenheng vises det også til forskrift av 15. desember 2009 nr. 1549 om anvendelse av havne- og farvannsloven for elv og innsjøer som ikke er farbare med fartøy fra sjøen. Denne forskriften gir fartsforskrifter og forbud mot ferdsel innenfor oppmerkede badeområder som er fastsatt med hjemmel i havne- og farvannsloven § 13 anvendelse også i elver og innsjøer som ikke er farbare med fartøy fra sjøen. Med andre ord kan kommunene i dag gi lokale fartsforskrifter i havner og farvann, samt for elver og innsjøer uansett om de er farbare med fartøy fra sjøen eller ikke.

Slike fartsbegrensninger kan gis både for deler av eller hele kommunens sjøområde. Både den sentrale fartsforskriften og lokale forskrifter om fartsbegrensning gjelder for alle typer fartøy, herunder vannscootere. Unntak fra forskrifter om fart er uttømmende angitt i den sentrale fartsforskriften § 6. Dette medfører at det ikke er anledning til å gi forskrift om fartsbegrensning som bare gjelder for en fartøytype.

Lokale fartsforskrifter som fastsettes av kommunene skal godkjennes av Kystverket før de gis virkning. Det er ikke fastsatt en felles nasjonal fartsgrense, men den sentrale fartsforskriften inneholder en generell aktsomhetsplikt om at fartøyer skal utvise forsiktighet og avpasse farten etter forholdene, samt ta hensyn til bl.a. badende, andre fartøy, strandlinjer etc. Videre er det forbudt å gå i større fart enn 5 knop innenfor en radius av 50 meter fra steder hvor bading pågår. Dette regelverket gjelder også for vannscootere.

Særlig om bruk av farvannet
Legalitetsprinsippet innebærer at reguleringer som innskrenker den frie ferdselen til sjøs må ha hjemmel i lov. Havne- og farvannsloven kap. 3 om bruk av farvannet inneholder bestemmelser knyttet til reguleringer ved bruk av farvannet. Det vises her til lovens § 14 som gir hjemmel til å regulere orden i og bruk av farvannet til både departement og kommune, jf. passusen "myndigheten etter loven", jf. lovens ansvars- og myndighetsfordeling fastsatt i kap. 2. Dette betyr at kommunene i dag har hjemmel til å forskriftsfeste begrensninger i bruk av farvannet når "hensynet til fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk og forvaltning av farvannet krever det". Slike begrensninger kan, på samme måte som fartsbegrensninger, gis for avgrensete deler av kommunens sjøområde. Videre kan slike begrensninger gjelde for konkrete aktiviteter, som f.eks. dykking, landing med luftfartøy eller annet. Kommunene har således allerede i dag et rettslig grunnlag for å kunne regulere orden i og bruk av farvannet i kommunens sjøområde, elver og innsjøer, så lenge disse er "farbare med fartøy fra sjøen" I havne- og farvannsloven § 42 har kommunen en tilsvarende hjemmel til å gi forskrift om orden i og bruk av havn når hensynet til effektiv og sikker havnevirksomhet krever det.

I lovens forarbeider (Ot. prp. nr. 75 (2007-2008)) fremgår på s. 158 følgende:

> *"Det kan således gis regler om bruken av farvannet og om orden og oppførsel i farvannet. Som eksempel kan nevnes regler om plassering av bøyer og andre fortøyningsinnretninger, oppankring, dumpeplasser, isbryting mv, flytting eller sikring av fartøyer og andre gjenstander, arrangementer, varsel om skader, dykkerarbeid,*

passering av broer og kanaler, bruk av eller forbud mot seilbrett, luftfartøyer eller visse typer motorisert ferdsel og regler om opplag.

....

Ordensforskriftene vil følgelig kunne sette forbud mot ulike aktiviteter som kan ha betydning for sikkerheten eller fremkommeligheten i farvannet.

.....

Det er nødvendig å avgrense kommunenes myndighet mot andre hjemler i loven, jf. reservasjonen "hvis ikke annet er bestemt i eller i medhold av loven". Adgangen til å gi ordensforskrifter i farvannet må avgrenses mot statens myndighet til å gi trafikkreguleringer i medhold av § 13".

Med hjemmel i havne- og farvannsloven § 14 annet ledd har departementet gitt forskrift om adgangen til å fastsette forskrifter i medhold av bestemmelsens første ledd. Det vises her til forskrift av 2. november 2012 nr. 1040 om bruk av mal og godkjennelse av kommunale forskrifter om orden i og bruk av farvann og havner (ordensforskriften). Det er i dag valgfritt for kommunene om de ønsker å fastsette ordensforskrift, men dersom slik forskrift fastsettes må det benyttes en obligatorisk mal som følger som vedlegg til ordensforskriften. For kommuner som allerede har ordensforskrift, er det satt en overgangsperiode på tre år for å endre eksisterende ordensforskrifter i samsvar med den nye forskriften. Endringen må være foretatt innen 1. januar 2017.

Det følger av § 3 første ledd i ordensforskriften at en kommune som utgangspunkt selv kan fastsette sin lokale ordensforskrift uten godkjenning av Kystverket. Dersom en kommune ønsker å ta inn andre reguleringer enn de som er fastlagt i malen, skal imidlertid forskriften godkjennes av Kystverket før forskriften kan gis virkning.

Ordensforskriften har i dag ikke egen bestemmelse for å regulere bruk av fritidsfartøy, slik som den f.eks har for start og landing med luftfartøy, dykking mv. For å tydeliggjøre at det kan fastsettes lokale bestemmelser om dette foreslås det at forskriftsmalen tilføyes en bestemmelse om slik bruk, jf. vedlagte endringsforslag. Dette vil også innebære at det ikke kreves sentral godkjenning fra Kystverket for denne type lokale reguleringer.

Hensyn som kan vektlegges ved fastsetting av fartsforskrift og ordensforskrift

Når det gjelder hvilke hensyn/momenter som kan vektlegges når det gis reguleringer knyttet til fart og orden i og bruk av farvannet med hjemmel i havne- og farvannsloven §§ 13 og 14, må dette, i tillegg til det som fremgår av hjemmelsbestemmelsene selv, vurderes i samsvar med lovens formålsbestemmelse i § 1 første ledd som lyder som følger:

"Loven skal legge til rette for god fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk av forvaltning av farvannet i samsvar med allmenne hensyn og hensynet til fiskeriene og andre næringer".

I Ot. prp. nr. 75 (2008-2008) side 149 om merknader til de enkelte paragrafer sies følgende om § 1:

"Etter første ledd er et av hovedformålene med loven å legge til rette for «god fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk og forvaltning av farvannet i samsvar med allmenne hensyn og hensynet til fiskeriene og andre næringer».

Målsetningen om «trygg ferdsel» sikter først og fremst til at ferdsel i farvannet innenfor lovens geografiske virkeområde skal være sikker for fartøyer og andre som bruker eller oppholder seg i farvannet. Grunnstøtinger, kollisjoner og andre sjøulykker kan bl.a. medføre tap av menneskeliv eller akutt forurensning med skade på miljø og eiendom som følge.

«God fremkommelighet» innebærer en målsetning om at det skal legges til rette for uhindret og trygg ferdsel. Utbedring av farledene for å sikre at disse har en tilstrekkelig bredde, dybde, seilingshøyde og oppmerking tilpasset trafikkomfang og -type er sentrale virkemidler for å nå dette målet. I loven vil særlig kapittel 4 om tillatelser til tiltak være viktig for å nå dette målet.

Loven skal videre legge til rette for «forsvarlig bruk og forvaltning av farvannet». Loven er dermed også et redskap som legger grunnlaget for avveininger av ulike brukerinteresser i kystsonen. For eksempel er det i § 29 gitt bestemmelser om at myndighetene etter loven kan tillate tiltak iverksatt selv om de kan føre til vesentlig ulempe for annen bruk og utnytting av farvann, mot at tiltakshaver pålegges visse kompensasjons- eller erstatningsordninger.

God fremkommelighet og annen forsvarlig bruk og forvaltning av farvannet er av vesentlig betydning for havnevirksomhet, for verdiskapingen i næringslivet ellers, og for mer generelle samfunnshensyn som for eksempel fritidsfiske og friluftsliv".

Havne- og farvannslovens hovedformål er å sikre at farvannet er trygt og fremkommelig for fartøy og andre som bruker farvannet. Omtalen av friluftsliv i Ot. prp. nr. 75 (2008-2008) ovenfor, er tolket som at friluftsliv på landsiden kan tillegges vekt ved fastsettelse av reguleringer etter loven.

Lovens formålsbestemmelse omtaler også "allmenne hensyn" som et forhold som skal vektlegges. Av forarbeidene Ot. prp. nr. 75 (2007-2008) s. 33 og 34 fremgår det at miljøhensyn er omfattet av begrepet "allmenne hensyn". Det kan imidlertid stilles spørsmål om også f.eks. støyforurensning fra aktivitet på sjøen som oppfattes som sjenerende for landsiden, kan sies å være miljøhensyn som skal hensyntas ved utøvelse av myndighet etter havne- og farvannsloven. I forarbeidene fremgår det at *"loven er ..... også et redskap som legger grunnlaget for avveininger av ulike brukerinteresser i kystsonen".* "Kystsonen" må i denne sammenheng forstås som en sone som omfatter de sjø- og landområder som står i innbyrdes direkte samspill bruksmessig, slik at det vil kunne være forsvarlig å gi virkninger for landsiden vekt ved utøvelse av offentlig myndighet etter havne- og farvannsloven. Det må foretas en avveining av de ulike hensyn og interesser som skal ivaretas ved fastsettelse av eventuelle begrensninger i bruken av farvannet. Interessen knyttet til bruk av farvannet, må vektes mot de interesser som gjør seg gjeldende på landsiden som f.eks. interessen i å ivareta

et godt friluftstilbud eller hensynet til fastboende og hyttebeboere i kystsonen når det gjelder for eksempel sjenerende støy fra fartøy. I denne vurderingen vil det være avgjørende at en regulering av bruken av fartøy vil bidra til å redusere for eksempel støyulempene, og at en slik regulering står i et rimelig forhold til de byrdene brukergruppen i farvannet påføres. Dette må vurderes konkret knyttet til et aktuelt farvann i den enkelte kommune, og det er opp til den enkelte kommune å innføre en regulering av bruk av farvannet i tråd med rammene i havne- og farvannsloven.

Kommunene kan etter dette regulere bruk av vannscooter på flere måter innenfor de rettslige rammene som er angitt over. Det kan fastsettes lokal forskrift om fartsbegrensning bl.a. av hensyn til virkningene av sjøtrafikken for landsiden slik som det fremkommer ovenfor. Dette kan typisk være aktuelt i skjermede innaskjærsmiljøer med høy attraksjonsverdi for rekreasjon, opphold, fortøyning og friluftsliv o.l., men også generelt av hensyn til områder med hyttebebyggelse der hensynet til å unngå fare for liv og helse ved opphold i strandsonen eller for å unngå forstyrrende støy kan tilsi at farten må begrenses. Slike fartsforskrifter kan som nevnt ikke begrenses til bare å gjelde for vannscootere, men vil gjelde for alle fartøy.

Kommunene kan videre fastsette forskrift om orden i og bruk av farvannet der det kan gis særlige regler om bruk av vannscooter og andre fritidsfartøy. Forskriftsmalen for slike lokale ordensforskrifter er som nevnt ovenfor foreslått endret slik at denne type bestemmelser ikke krever sentral godkjenning fra Kystverket. Eksempler på regulering av bruk av fritidsfartøy, herunder vannscooter, kan være forbud mot bruk i bestemte områder, f.eks. i tett trafikkerte områder for å unngå fare for ulykker, av hensyn til støy i f.eks. trange sund, bukter og viker med hyttebebyggelse eller som er særlig attraktive for friluftsliv. Bruk av fritidsfartøy kan også begrenses til en nærmere fastsatt avstand fra land av hensyn til støy, fare for sammenstøt, konflikt med badende o.l. Prinsippene som er nedfelt i naturmangfoldloven kapittel II skal legges til grunn som retningslinjer ved fastsetting av slik regulering.

Kommunens adgang til å fastsette både forskrift om fartsbegrensning og ordensforskrift gir tilsammen utstrakte muligheter for å regulere bruk av fritidsfartøy, herunder vannscooter, etter havne- og farvannsloven.

Småbåtloven

Lov av 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter (småbåtloven) inneholder blant annet krav til småbåter og fritidsbåter. Krav til fritidsbåter og utrustningen av disse fremgår av kap. 3 i loven. Lovens krav til småbåter og fritidsbåter gjelder også for vannscootere. Videre gir loven krav til førere og til bruk av fritidsbåt. Lovens regler utfylles her av forskrift av 3. mars 2009 nr. 259 om krav til minstealder og båtførerbevis mv. for fører av fritidsbåt, og forskrift av 1. desember 1975 nr. 5 om forebygging av sammenstøt på sjøen (sjøveisreglene).

Departementet har i samråd med Samferdselsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet vurdert at forskrift 24. februar 1983 nr. 624 om begrenset fart ved passering av badende og om forbud mot ferdsel m.v. innenfor oppmerkede badeområder bør oppheves. Forskriftens bestemmelser er tatt inn i den sentrale fartsforskriften.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Det brukes i dag få midler til administrasjon av vannscooterregelverket, og en oppheving vil således ikke frigi nevneverdig med ressurser. Kommunene har allerede i dag hjemmel i havne- og farvannsloven og motorferdselloven til å gi lokale reguleringer om bruk av farvann og fartøy. Kommuner som jobber for å begrense konflikter mellom vannscootere og andre brukergrupper, kan måtte øke ressursbruken. Departementet mener at disse kostnadene må dekkes av kommunen innenfor de til enhver tid gjeldende budsjettrammer.

Det gjeldende regelverket om bruk av vannscooter, gir klare begrensninger for vannscooterbruken. Det er derfor grunn til å mene at en oppheving av vannscooterforskriften vil føre til at flere vil bruke vannscooter. Dette kan kreve noe økte ressurser til kontroll og håndheving. Hvorvidt flere vannscootere vil føre til flere ulykker er noe usikkert. Det finnes ingen statistikk i Norge som viser når vannscootere har vært involvert i ulykker. Statistikk fra den amerikanske kystvakten kan tyde på at vannscootere er overrepresentert i ulykkesstatistikken, se 2015 Recreational Boating Statistics U.S. Coast Guard og U.S. Department of Homeland Security. Ved ulykker oppstår det kostnader for samfunnet. Slike ulykkeskostnader omfatter bl.a. medisinske, materielle og administrative kostnader og produksjonsbortfall. Kostnaden ved et dødsfall er av Transportøkonomisk institutt beregnet til 30 220 000 kroner, og kostnaden for en hardt skadet er beregnet til 10 590 000 kroner, se TØI rapport 1053/2010. Departementet legger til grunn at endringen i regelverket vil gi økt salg av vannscootere, og økt bruk av vannscootere. Dette vil trolig innebære at man får noe økt ulykkesforekomst, og således noe økte kostnader for samfunnet knyttet til disse. Det er imidlertid vanskelig å gi et presist anslag. Det er ikke forventet at opphevingen av vannscooterforskriften vil gi et vesentlige endringer i behovet for veiledning og kontroll.

5. Forslag

Departementet foreslår forskrift om oppheving av forskrift 21. juni 2013 nr. 701 om bruk av vannscooter og lignende, med ikrafttredelse 1. mai 2017. Departementet foreslår videre endring i forskrift 2. november 2012 om bruk av mal og godkjennelse av kommunale forskrifter om orden i og bruk av farvann og havner, jf. vedlegg.

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Ernst Inge Espeland
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Vedlegg: Utkast til forskrift om endring av forskrift av 2. november 2012 nr. 1040 om bruk av mal og godkjennelse av kommunale forskrifter om orden i og bruk av farvann og havner

Adresseliste

Agdenes kommune	Rådhuset	7316	LENSVIK
Akershus fylkeskommune	Postboks 1200	0107	OSLO
Alstahaug kommune	Rådhuset	8805	SANDNESSJØEN
Alta kommune	Postboks 1403	9506	ALTA
Alvdal kommune		2560	ALVDAL
Andebu kommune	Andebu Sentrum 1	3158	ANDEBU
Andøy kommune	Postboks 187	8483	ANDENES
Arbeids- og sosialdepartementet	Postboks 8019 Dep	0030	OSLO
Aremark kommune		1798	AREMARK
Arendal kommune	Serviceboks 650	4809	ARENDAL
Asker kommune	Postboks 353	1372	ASKER
Askim kommune	Postboks C	1801	ASKIM
Askvoll Kommune	Boks 174	6988	ASKVOLL
Askøy kommune	Postboks 323	5323	KLEPPESTØ
Audnedal kommune	Rådhuset	4525	KONSMO
Aukra kommune		6480	AUKRA
Aure kommune		6690	AURE
Aurland kommune		5741	AURLAND
Aurskog-Høland kommune	Rådhusveien 3	1940	BJØRKELANGEN
Aust-Agder fylkeskommune	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Austevoll kommune		5392	STOREBØ
Austrheim kommune	Sætremarka 2	5943	AUSTRHEIM
Averøy kommune	Bruhagen	6530	AVERØY
Balestrand kommune	Kong Bels veg 20	6899	BALESTRAND
Ballangen kommune	Postboks 44	8546	BALLANGEN
Balsfjord kommune	Rådhuset	9050	STORSTEINNES
Bamble kommune	Rådhuset	3970	LANGESUND
Bardu kommune	Postboks 401	9365	BARDU
Barne- og likestillingsdepartementet	Postboks 8036 Dep	0030	OSLO
Beiarn kommune	Postboks 25	8118	MOLDJORD
Berg kommune	Skaland	9385	SKALAND
Bergen kommune	Postboks 7700	5020	BERGEN
Berlevåg kommune	Torget 4	9980	BERLEVÅG
Bindal Kommune	Rådhuset	7980	TERRÅK
Birkenes kommune	Postboks 115	4795	BIRKELAND
Bjerkreim kommune	Postboks 17	4389	VIKESÅ
Bjugn kommune	Rådhuset	7160	BJUGN
Bodø kommune	Postboks 319	8001	BODØ
Bokn kommune	Boknatunvegen 13	5561	BOKN
Bremanger kommune	Postboks 104	6721	SVELGEN
Brønnøy kommune	Rådhuset	8905	BRØNNØYSUND

Adresseliste

Buskerud fylkeskommune	Fylkeshuset	3020	DRAMMEN
Bygland kommune		4745	BYGLAND
Bykle kommune		4754	BYKLE
Bærum kommune		1304	SANDVIKA
Bø kommune	Postboks 83	3833	BØ I TELEMARK
Bø kommune	Rådhuset	8475	STRAUMSJØEN
Bømlo kommune		5430	BREMNES
Båtsfjord kommune	Postboks 610	9991	BÅTSFJORD
Den Norske Turistforening	Youngstorget 1	0181	OSLO
Oslo og omegn Den Norske Turistforening	Postboks 7 Sentrum	0101	OSLO
Direktoratet for forvaltning og IKT	Postboks 8115 Dep	0032	OSLO
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	Postboks 2014	3103	TØNSBERG
Dovre kommune		2662	DOVRE
Drammen kommune	Engene 1	3008	DRAMMEN
Drangedal kommune	Gudbrandsveien 7	3750	DRANGEDAL
Dyrøy kommune	Dyrøytunet 1	9311	BRØSTADBOTN
Dønna kommune		8820	DØNNA
Eid kommune	Rådhusvegen 11	6770	NORDFJORDEID
Eide kommune		6490	EIDE
Eidfjord kommune	Simadalsvegen 1	5783	EIDFJORD
Eidsberg kommune	Ordfører Voldensvei	1850	MYSEN
Eidskog kommune	Postboks 94	2230	SKOTTERUD
Eidsvoll kommune	Rådhusgata 1	2080	EIDSVOLL
Eigersund kommune	Postboks 580	4379	EGERSUND
Elverum kommune	Storgt 18	2418	ELVERUM
Enebakk kommune	Prestegårdsvn. 4	1912	ENEBAKK
Engerdal kommune		2440	ENGERDAL
Etne kommune	Postboks 54	5591	ETNE
Etnedal kommune		2890	Etnedal
Evenes kommune	Postboks 43	8539	BOGEN I OFOTEN
Evje og Hornnes kommune	Evjemoen	4735	EVJE
Farsund kommune	Postboks 100	4552	FARSUND
Fauske kommune	Postboks 93	8201	FAUSKE
Fedje kommune		5947	FEDJE
Fet kommune	Postboks 100	1901	FETSUND
Finansdepartementet	Postboks 8008 Dep	0030	OSLO
Finnmark fylkeskommune	Fylkeshuset	9815	VADSØ
Finnøy kommune		4160	FINNØY
Fiskebåtredernes Forbund	Postboks 67 Sentrum	6001	ÅLESUND
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN

Adresseliste

Fitjar kommune	Postboks 83	5418	FITJAR
Fjaler kommune	Postboks 54	6961	DALE I SUNNFJORD
Fjell kommune	Postboks 184	5342	STRAUME
Flakstad kommune	Rådhuset	8380	RAMBERG
Flatanger kommune	Postboks 24	7770	FLATANGER
Flekkefjord kommune	Kirkegaten 50	4400	FLEKKEFJORD
Flesberg kommune		3623	LAMPELAND
Flora kommune	Postboks 13	6900	FLORØ
Flå kommune		3539	FLÅ
Folldal kommune	Nyberg	2580	FOLLDAL
Forsand kommune		4110	FORSAND
Forsvarsdepartementet	Postboks 8126 Dep	0032	OSLO
Fosnes kommune		7856	JØA
Framtiden i Våre Hender	Fredensborgveien 24 G	0177	OSLO
Fredrikstad kommune	Postboks 1405	1602	FREDRIKSTAD
Friluftsrådenes Landsforbund	Eyvind Lyches vei 23 B	1338	SANDVIKA
Frogn kommune	Postboks 10	1440	DRØBAK
Froland Kommune	Osedalen	4820	FROLAND
Frosta kommune	Alstad	7633	FROSTA
Fræna kommune		6440	ELNESVÅGEN
Frøya kommune	Postboks 152	7261	SISTRANDA
Fusa kommune	Postboks 24	5649	EIKELANDSOSEN
Fylkesmannen i Buskerud	Postboks 1604	3007	DRAMMEN
Fylkesmannen i Finnmark	Statens Hus	9815	VADSØ
Fylkesmannen i Hedmark	Postboks 4034, Statens Hus	2306	HAMAR
Fylkesmannen i Hordaland	Postboks 7310	5020	BERGEN
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Fylkesmannen i Oppland	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Fylkesmannen i Oslo og Akershus	Postboks 8111 Dep	0032	OSLO
Fylkesmannen i Rogaland	Postboks 59, Statens Hus	4001	STAVANGER
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	Postboks 4710 Sluppen	7468	TRONDHEIM
Fylkesmannen i Telemark	Postboks 2603	3702	SKIEN
Fylkesmannen i Troms	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Fylkesmannen i Vestfold	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Fylkesmannen i Østfold	Postboks 325	1502	MOSS
Fyresdal kommune		3870	FYRESDAL
Førde kommune	Postboks 338	6802	FØRDE

Adresseliste

Gamvik kommune	Postboks 174	9770	MEHAMN
Gaular kommune		6973	SANDE I SUNNFJORD
Gausdal kommune		2651	ØSTRE GAUSDAL
Gildeskål kommune	Postboks 54	8138	INNDYR
Giske kommune	Rådhuset	6050	VALDERØY
Gjemnes kommune	Kommunehuset	6631	BATNFJORDSØRA
Gjerdrum kommune	Postboks 10	2024	GJERDRUM
Gjerstad kommune		4980	GJERSTAD
Gjesdal kommune	Rettedalen 1, Storahuset	4330	ÅLGÅRD
Gjøvik kommune	Serviceboks	2810	GJØVIK
Gloppen kommune		6823	SANDANE
Gol kommune	Gamlevegen 4	3550	GOL
Gran kommune	Rådhusvegen 39	2770	JAREN
Grane kommune		8680	TROFORS
Granvin herad	Postboks 13	5733	GRANVIN
Gratangen kommune		9470	GRATANGEN
Greenpeace	Postboks 6803 St Olavsplass	0130	OSLO
Grimstad kommune	Serviceboks 503	4898	GRIMSTAD
Grong kommune	Postboks 162	7870	GRONG
Grue kommune		2260	KIRKENÆR
Gulen kommune		5966	EIVINDVIK
Hadsel kommune	Rådhuset	8452	Storkmarknes
Halden kommune	Postboks 150	1751	HALDEN
Halsa kommune		6683	VÅGLAND
Hamar kommune	Postboks 4063	2306	HAMAR
Hamarøy kommune	Oppeid	8294	HAMARØY
Hammerfest kommune	Postboks 1224 K	9616	HAMMERFEST
Haram kommune		6270	BRATTVÅG
Hareid kommune	Hareid rådhus	6060	HAREID
Harstad kommune	Postmottak	9479	HARSTAD
Hasvik kommune	Fjellvn 6	9593	BREIVIKBOTN
Hattfjelldal kommune	O.T. Olsens vei 3 A	8690	HATTFJELLDAL
Haugesund kommune	Postboks 2160	5504	HAUGESUND
Hedmark fylkeskommune	Fylkeshuset	2325	HAMAR
Helse- og omsorgsdepartementet	Postboks 8011 Dep	0030	OSLO
Helsedirektoratet	Postboks 7000	0130	OSLO
Hemne kommune	Trondheimsven. 1	7200	KYRKSÆTERØRA
Hemnes kommune	Sentrumsveien 1	8646	KORGEN
Hemsedal kommune		3560	HEMSEDAL
Herøy kommune	Postboks 274	6099	FOSNAVÅG
Hitra kommune		7240	HITRA
Hjartdal kommune		3692	SAULAND

Adresseliste

Hjelmeland kommune	Kommunehuset	4130	HJELMELAND
Hobøl kommune		1827	HOBØL
Hof kommune	Hofslundveien 5	3090	HOF
Hol kommune		3576	HOL
Hole kommune	Hole Herredshus	3530	RØYSE
Holmestrand kommune	Postboks 312	3081	HOLMESTRAND
Holtålen kommune		7380	ÅLEN
Hordaland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN
Hornindal kommune	Postboks 24	6761	HORNINDAL
Horten kommune	Postboks 10	3191	HORTEN
Hovedorganisasjonen Virke	Postboks 2900 Solli	0230	OSLO
Hovedredningssentralen Sør-Norge	Flyplassveien 190	4050	SOLA
Hurdal kommune	Rådhuset	2090	HURDAL
Hurum kommune	Øvre Skoledalen 12	3490	KLOKKARSTUA
Hvaler kommune		1680	SKJÆRHALLEN
Hyllestad kommune		6957	HYLLESTAD
Hægebostad kommune		4595	TINGVATN
Høyanger kommune	Postboks 159	6991	HØYANGER
Høylandet kommune		7977	HØYLANDET
Hå kommune	Postboks 24	4368	VARHAUG
Ibestad kommune	Rådhuset	9450	HAMNVIK
Inderøy kommune	Vennalivegen 37	7670	INDERØY
Iveland kommune	Birketveit	4724	IVELAND
Jevnaker kommune	Postboks 70	3521	JEVNAKER
Jondal kommune		5627	JONDAL
Justis- og beredskapsdepartementet	Postboks 8005 Dep	0030	OSLO
Jølster kommune		6843	SKEI I JØLSTER
Karasjok kommune	Rådshusg 4	9730	KARASJOK
Karlsøy kommune		9130	HANSNES
Karmøy kommune	Rådhuset	4250	KOPERVIK
Kautokeino kommune	Bredbuktnesveien 6	9520	KAUTOKEINO
Klepp kommune	Postboks 25	4358	KLEPPE
Klæbu kommune	Postboks 200	7541	KLÆBU
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Postboks 8112 Dep	0030	OSLO
Kommunesektorens organisasjon	Postboks 1378 Vika	0114	OSLO
Kongelig norsk seilforening	Huk aveny 1	0287	OSLO
Kongsberg kommune	Postboks 115	3602	KONGSBERG
Kongsvinger kommune		2226	KONGSVINGER
Konkurransetilsynet	Postboks 439 Sentrum	5805	BERGEN
Kragerø kommune	Postboks 128	3791	KRAGERØ

Adresseliste

Kristiansand kommune	Postboks 417	4604	KRISTIANSAND S
Kristiansund kommune	Rådhuset Kaibakken 2	6509	KRISTIANSUND N
Krødsherad kommune		3536	NORESUND
Kulturdepartementet	Postboks 8030 Dep	0030	OSLO
Kulturvernets Fellesorganisasjon	Stortingsgaten 12	0161	OSLO
Kunnskapsdepartementet	Postboks 8119 Dep	0032	OSLO
Kvalsund kommune		9620	KVALSUND
Kvam herad	Kvam rådhus, Grovagjelet 16	5600	NORHEIMSUND
Kvinesdal kommune	Nesgata 11	4480	KVINESDAL
Kvinnherad kommune		5470	ROSENDAL
Kviteseid kommune	Kviteseidgata 13	3850	KVITESEID
Kvitsøy kommune		4180	KVITSØY
Kvæfjord kommune	Bygdeveien 26	9475	BORKENES
Kvænangen kommune	Rådhuser	9161	BURFJORD
Kystvakten	Postboks 800 postmottak	2617	JØRSTADMOEN
Kystverket	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Kåfjord kommune	Boks 74	9148	OLDERDALEN
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Landbruksdirektoratet	Postboks 8140 Dep	0033	OSLO
Lardal kommune	Svarstadtunet 15	3275	SVARSTAD
Larvik kommune	Postboks 2020	3255	LARVIK
Lavangen kommune	Nessveien 7	9357	Tennevold
Lebesby kommune	Postboks 88	9790	KJØLLEFJORD
Leikanger kommune	Skrivarvegen 7	6863	LEIKANGER
Leirfjord kommune		8890	LEIRFJORD
Leka kommune		7994	LEKA
Leksvik kommune	Kommunehuset	7120	LEKSVIK
Lenvik kommune	Rådhusveien 8	9300	FINNSNES
Lesja kommune		2665	LESJA
Levanger kommune	Postboks 130	7601	LEVANGER
Lier kommune	Postboks 205	3401	LIER
Lierne kommune	Postboks 40	7882	NORDLI
Lillehammer kommune	Serviceboks	2626	LILLEHAMMER
Lillesand kommune	Postboks 23	4791	LILLESAND
Lindesnes kommune	Postboks 183	4524	SØR-AUDNEDAL
Lindås kommune	Kvernhusmyrane 41	5914	ISDALSTØ
Lom kommune	Sognefjellsvegen 6	2686	LOM
Loppa kommune	Parkveien 1-3	9550	ØKSFJORD
Lund kommune	Moiveien 9	4460	MOI
Lunner kommune	Postboks 94	2713	ROA
Lurøy kommune	Rådhuset	8766	LURØY
Luster kommune	Rådhuset	6868	GAUPNE

Adresseliste

Lyngdal kommune	Postboks 353	4577	LYNGDAL
Lyngen kommune	Standv. 24	9060	LYNGSEIDET
Lærdal kommune	Postboks 83	6886	LÆRDAL
Lødingen kommune	Postboks 83	8551	LØDINGEN
Lørenskog kommune	Rådhuset	1470	LØRENSKOG
Løten kommune	Postboks 113	2341	LØTEN
Malvik kommune	Postboks 140	7551	HOMMELVIK
Mandal kommune	Serviceboks 905	4509	MANDAL
Marker kommune	Postboks 114	1871	ØRJE
Marnardal kommune		4534	MARNARDAL
Masfjorden kommune		5981	MASFJORDNES
Meland kommune	Postboks 79	5906	FREKHAUG
Meldal kommune	Rådhuset	7336	MELDAL
Melhus Kommune	Rådhusvn 2	7224	MELHUS
Meløy kommune	Postboks 214	8151	ØRNES
Meråker kommune		7530	MERÅKER
Midsund kommune	Midsund	6475	MIDSUND
Midtre Gauldal kommune		7290	STØREN
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Miljøstiftelsen Bellona	Postboks 2141 Grunerløkka	0505	OSLO
Modalen kommune	Postboks 44	5729	MODALEN
Modum kommune	Postboks 38	3371	VIKERSUND
Molde kommune	Rådhusplassen 1	6413	MOLDE
Moskenes Kommune	Rådmannskontoret	8390	REINE
Moss kommune	Postboks 175	1501	MOSS
Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Målselv kommune		9321	MOEN
Måsøy kommune	Torget 1	9690	HAVØYSUND
Namdalseid kommune		7750	NAMDALSEID
Namsos kommune	Serviceboks 1006	7809	
Namsskogan kommune		7890	NAMSSKOGAN
Nannestad kommune		2030	NANNESTAD
Narvik kommune	Brannbakken 1, Pb 344	8505	NARVIK
Natur og ungdom	Postboks 4783 Sofienberg	0506	OSLO
Naturvernforbundet	Mariboesgate 8	0183	OSLO
Naustdal kommune	Postboks 43	6806	NAUSTDAL
Naustdal-Gjengedal verneområdestyre	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Nedre Eiker Kommune	Postboks C	3051	MJØNDALEN
Nes kommune	Kommunehuset	3540	NESBYEN
Nes kommune	Postboks 114	2151	ÅRNES
Nesna kommune	Movegen 24	8700	NESNA
Nesodden kommune	Postboks 123	1451	NESODDTANGEN

Adresseliste

Nesseby kommune		9840	VARANGERBOTN
Nesset kommune		6460	EIDSVÅG I ROMSDAL
NHO - Hordaland	Postboks 694 Sentrum	5807	BERGEN
NHO Reiseliv	Postboks 5465 Majorstuen	0305	OSLO
Nissedal kommune		3855	TREUNGEN
Nittedal kommune	Moveien 1	1482	NITTEDAL
Nome kommune	Ringsevja 30	3830	ULEFOSS
Nord-Aurdal kommune	Postboks 143	2901	FAGERNES
Norddal kommune		6210	VALLDAL
Nord-Fron kommune	Nedregate 50	2640	VINSTRA
Nordkapp kommune	Postboks 403	9751	HONNINGSVÅG
Nordland fylkeskommune	Fylkeshuset	8048	BODØ
Nord-Odal kommune		2120	SAGSTUA
Nordre Land kommune	Postboks 173	2882	DOKKA
Nordreisa kommune		9156	STORSLETT
Nord-Trøndelag fylkeskommune	Fylkets Hus	7735	STEINKJER
Nore og Uvdal kommune		3630	RØDBERG
Norges Bondelag	Postboks 9354 Grønland	0135	OSLO
Norges Dykkerforbund	Serviceboks 1 Ullevål Stadion	0840	OSLO
Norges Hytteforbund	Parkveien 51B	0256	OSLO
Norges Idrettsforbund og Olympiske Komite	Serviceboks 1 Ullevål Stadion	0840	OSLO
Norges Miljøvernforbund	Postboks 593	5806	BERGEN
Norges Røde Kors	Postboks 1 Grønland	0133	OSLO
Norges Seilforbund			
Norges Skogeierforbund	Postboks 1438 Vika	0115	OSLO
Norges vassdrags- og energidirektorat	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
Norsk Almennings Forbund	v/ Sjåk almenning	2690	SKJÅK
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Akersgata 41	0158	OSLO
Norsk friluftsliv	Nedre Slottsgate 25	0157	OSLO
Norsk Sjømannsforbund	Postboks 2000 Vika	0125	OSLO
Norsk Sjøoffisersforbund	Postboks 2000 Vika	0125	OSLO
NORSKOG	Postboks 123 Lilleaker	0216	OSLO
Notodden kommune	Postboks 193	3672	NOTODDEN
Nærings- og fiskeridepartementet	Postboks 8090 Dep	0030	OSLO
Næringslivets Hovedorganisasjon	Postboks 5250 Majorstuen	0303	OSLO
Nærøy kommune	Rådmannskontoret	7970	KOLVEREID

Adresseliste

Nærøyfjorden verneområdestyre	Njøsavegen 2	6963	LEIKANGER
Nøtterøy kommune	Postboks 250	3163	BORGHEIM
Odda kommune		5751	ODDA
Olje- og energidepartementet	Postboks 8148 Dep	0033	OSLO
Oljedirektoratet	Boks 600	4003	STAVANGER
Oppdal kommune	Inge Krokannsveg 2	7340	OPPDAL
Oppegård kommune	Postboks 510	1411	KOLBOTN
Oppland fylkeskommune	Postboks 988	2626	LILLEHAMMER
Orkdal kommune	Postboks 83	7301	ORKANGER
Os kommune	Postboks 84	5202	OS
Os kommune		2550	OS I ØSTERDALEN
Osen kommune		7740	STEINSDALEN
Osterøy kommune		5282	LONEVÅG
Overhalla kommune		7864	OVERHALLA
Politidirektoratet	Postboks 8051 Dep.	0031	OSLO
Porsanger kommune	Rådhuset	9712	LAKSELV
Porsgrunn kommune	Postboks 128	3901	PORSGRUNN
Radøy kommune	Krossvegen 8	5936	MANGER
Rakkestad kommune	Pb 264	1891	RAKKESTAD
Rana Kommune	Postboks 173	9601	Mo i Rana
Randaberg kommune	Postboks 40	4096	RANDABERG
Rauma kommune		6300	ÅNDALSNES
Re kommune	Tingvoll	3175	RAMNES
Reddvillaksen.no - Stiftelsen Nordatlantisk Villaksfond Norge	Uranienborg terrasse 8	0351	OSLO
Redningsselskapet	Postboks 500	1323	HØVIK
Regjeringsadvokaten	Postboks 8012 DEP	0030	OSLO
Rendalen kommune		2485	RENDALEN
Rennebu kommune	Berkåk	7391	RENNEBU
Rennesøy kommune	Postboks 24	4159	RENNESØY
Riksadvokaten	Postboks 8002 Dep	0030	OSLO
Riksantikvaren	Postboks 8196 Dep	0034	OSLO
Rindal kommune		6657	RINDAL
Ringebu kommune	Hanstadgata 2	2630	RINGEBU
Ringerike kommune	Serviceboks 4	3504	HØNEFOSS
Ringsaker kommune	Postboks 13	2380	BRUMUNDDAL
Rissa kommune	Rissa Rådhus	7100	RISSA
Risør kommune	Postboks 158	4952	RISØR
Roan kommune		7180	ROAN
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
Rollag kommune		3626	ROLLAG
Rygge kommune	Larkollveien	1570	DILLING

Adresseliste

Rælingen kommune	Postboks 100	2025	FJERDINGBY
Rødøy kommune	Postboks 93	8185	VÅGAHOLMEN
Rømskog kommune		1950	RØMSKOG
Røros kommune	Bergmannsgata 19	7374	RØROS
Røst kommune		8064	RØST
Røyken kommune	Rådhuset	3440	RØYKEN
Røyrvik kommune		7898	LIMINGEN
Råde kommune	Rådhuset	1640	RÅDE
Sabima	Postboks 6784 St. Olavs plass	0130	OSLO
Salangen kommune		9355	SJØVEGAN
Saltdal kommune	Rådhuset	8250	ROGNAN
Sametinget	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK
Samferdselsdepartementet	Postboks 8010 Dep	0030	OSLO
Samnanger kommune		5650	TYSSE
Sande kommune		6084	LARSNES
Sande kommune	Postboks 300	3070	SANDE I VESTFOLD
Sandefjord kommune	Postboks 2025	3247	SANDEFJORD
Sandnes kommune	Postboks 583	4305	SANDNES
Sandøy kommune		6487	HARØY
Sarpsborg kommune	Postboks 237	1702	SARPSBORG
Sauda kommune	Postboks 44	4201	SAUDA
Sauherad kommune		3812	AKKERHAUGEN
Sel kommune	Botten Hansensgate 9	2670	OTTA
Selbu kommune	Gjelbakken 15	7580	SELBU
Selje kommune		6740	SELJE
Seljord kommune	Brøløsvegen 13 A	3840	SELJORD
Sigdal kommune		3350	PRESTFOSS
Siljan kommune	Postboks 16	3749	SILJAN
Sirdal kommune		4440	TONSTAD
Sjøfartsdirektoratet	Postboks 2222	5509	HAUGESUND
Skattedirektoratet	Postboks 9200 Grønland	0134	OSLO
Skaun kommune	Rådhuset	7353	BØRSA
Skedsmo kommune	Postboks 313	2001	LILLESTRØM
Ski kommune	Postboks 3010	1401	SKI
Skien Kommune	Postboks 3004 Handelstorget	3703	Skien
Skiptvet kommune	Storveien 24	1816	SKIPTVET
Skjervøy kommune	Postboks 145-G	9189	SKJERVØY
Skjåk kommune		2690	SKJÅK
Skodje kommune		6260	SKODJE
Skånland kommune	Postboks 240	9439	EVENSKJER
Smøla kommune		6570	SMØLA
Snillfjord kommune	Krokstadøra	7257	SNILLFJORD
Snåsa kommune		7760	SNÅSA

Adresseliste

Sogn og Fjordane fylkeskommune	Askedalen 2	6863	LEIKANGER
Sogndal kommune	Postboks 153	6851	SOGNDAL
Sokndal kommune	Gamleveien 20	4380	HAUGE I DALANE
Sola kommune	Postboks 99	4097	SOLA
Solund kommune	Postboks 73	6921	HARDBAKKE
Songdalen kommune	Postboks 53	4685	NODELAND
Sortland kommune	Postboks 117	8401	SORTLAND
Spydeberg kommune	Stasjonsgaten 35	1820	SPYDEBERG
Stange kommune	Postboks 214	2336	STANGE
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Statistisk sentralbyrå	Postboks 8131 Dep	0033	OSLO
Statskog SF	Postboks 63 Sentrum	7801	Namsos
Stavanger kommune	Postboks 8001	4068	STAVANGER
Steigen kommune	Rådhuset	8281	LEINESFJORD
Steinkjer kommune	Serviceboks 2530	7729	STEINKJER
Stjørdal kommune	Postboks 133	7501	STJØRDAL
Stokke kommune	Postboks 124	3161	STOKKE
Stord Kommune	Postboks 304	5402	STORD
Stordal kommune	Kommunehuset	6250	STORDAL
Stor-Elvdal kommune	Postboks 85	2481	Koppang
Storfjord kommune		9046	OTEREN
Strand kommune	Postboks 115	4126	JØRPELAND
Stranda kommune		6201	STRANDA
Stryn kommune	Tonningsgata 4	6783	STRYN
Stølsheimen verneområdestyre	Njøsavegen 2	6963	LEIKANGER
Sula kommune	Postboks 280	6039	LANGEVÅG
Suldal kommune	Eidsvegen 7	4230	SAND
Sund kommune	Postboks 23	5371	SKOGSVÅG
Sunndal kommune	Postboks 94	6601	SUNNDALSØRA
Surnadal kommune		6650	SURNADAL
Sveio kommune	Postboks 40	5559	SVEIO
Svelvik kommune	Postboks 40	3061	SVELVIK
Sykkylven kommune	Rådhuset	6230	SYKKYLVEN
Søgne kommune	Postboks 1051	4682	SØGNE
Sømna kommune		8920	SØMNA
Søndre Land kommune		2860	HOV
Sør-Aurdal kommune	Tingvoll	2930	BAGN
Sørfold kommune	RÅDHUSET	8226	STRAUMEN
Sør-Fron kommune	Kommunevegen 1	2647	SØR-FRON
Sør-Odal kommune	Postboks 7	2101	SKARNES
Sørreisa kommune		9310	SØRREISA
Sør-Trøndelag fylkeskommune	Postboks 2350 Sluppen	7004	TRONDHEIM
Sørum kommune	Postboks 113	1921	SØRUMSAND

Adresseliste

Sør-Varanger kommune	Boks 406,	9915	KIRKENES
Tana kommune	Rådhusv 3	9845	TANA
Telemark fylkeskommune	Fylkeshuset	3706	SKIEN
Time kommune	Postboks 38	4349	BRYNE
Tingvoll kommune	Kommunehuset	6630	TINGVOLL
Tinn kommune	Postboks 14	3661	RJUKAN
Tjeldsund kommune	Rådhuset	9444	HOL I TJELDSUND
Tjøme kommune	Rødsgata 36	3145	TJØME
Tokke kommune		3880	DALEN
Tolga kommune	Kommunehuset	2540	TOLGA
Tolldirektoratet	Postboks 8122 Dep	0032	OSLO
Torsken kommune	Postboks 27	9380	GRYLLEFJORD
Tranøy kommune	Vangsvik	9304	VANGSVIK
Troms fylkeskommune	Postboks 6600	9296	TROMSØ
Tromsø kommune	Postboks 6900	9299	TROMSØ
Trondheim kommune	Munkegata 1	7004	TRONDHEIM
Trysil kommune	Postboks 200	2421	TRYSIL
Træna kommune	Postboks 86	8770	TRÆNA
Trøgstad kommune	Postboks 34	1861	TRØGSTAD
Tvedestrand kommune	Postboks 38	4901	TVEDESTRAND
Tydal kommune		7590	TYDAL
Tynset kommune	Tynset Rådhus	2500	TYNSET
Tysfjord kommune	Postboks 15	8271	DRAG
Tysnes kommune	Kommunehuset	5685	UGGDAL
Tysvær kommune		5570	AKSDAL
Tønsberg kommune	Postboks 2410	3104	TØNSBERG
Ullensaker kommune	Postboks 470	2051	JESSHEIM
Ullensvang herad		5780	KINSARVIK
Ulstein kommune	Postboks 143	6067	ULSTEINVIK
Ulvik herad	Skeiesvegen 5	5730	ULVIK
Utenriksdepartementet	Postboks 8114 Dep	0032	OSLO
Utmarkskommunenes sammenslutning	Postboks 1148 Sentrum	0104	OSLO
Utsira kommune		5547	UTSIRA
Vadsø kommune	Postboks 614	9811	VADSØ
Vaksdal kommune	Konsul Jebsensgt. 16	5722	DALEKVAM
Valle kommune		4747	VALLE
Vang kommune		2975	VANG I VALDRES
Vanylven kommune	Rådhuset	6143	FISKÅBYGD
Vardø kommune	Postboks 292	9951	VARDØ
Vefsn kommune	Postboks 560	8651	MOSJØEN
Vega kommune		8980	VEGA
Vega verneområdestyre	Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10	8002	BODØ

Adresseliste

Vegårshei kommune	Myra	4985	VEGÅRSHEI
Vennesla kommune	Postboks 25	4701	VENNESLA
Verdal kommune		7650	VERDAL
Verneområdestyre for Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde	Postboks 2603	3702	SKIEN
Ryfylkeheiane og Frafjordheiane Verneområdestyre for Setesdal Vesthei			
Verneområdestyret for Geiranger-Herdalen	Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset	6404	MOLDE
Verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen landskapsvernområder	Fylkesmannen i Troms, postboks 6105	9291	TROMSØ
Verneområdestyret for Lyngsalpan	Fylkesmannen i Troms, Postboks 6105	9291	TROMSØ
Verneområdestyret for Nordkvaløy - Rebbenesøy landskapsvernområde	Fylkesmannen i Troms, postboks 6105	9291	TROMSØ
Verneområdestyret for Trollheimen	Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset	6404	MOLDE
Verneområdstyret Oksøy - Ryvingen og Flekkefjord landsksapsvernområde	Postboks 513 Lundsiden	4605	KRISTIANSAND
Verran kommune		7790	MALM
Vest-Agder fylkeskommune	Serviceboks 517	4605	KRISTIANSAND S
Vestby kommune	Postboks 144	1540	Vestby
Vestfold fylkeskommune	Postboks 2163	3103	TØNSBERG
Vestnes kommune		6390	VESTNES
Vestre Slidre kommune		2966	SLIDRE
Vestre Toten kommune	Postboks 84	2831	RAUFOSS
Vestvågøy kommune	Postboks 203	8376	LEKNES
Vevelstad kommune	Rådhuset	8976	VEVELSTAD
Vik kommune	Postboks 134	6891	VIK I SOGN
Vikna kommune		7901	RØRVIK
Villreinrådet i Norge		2881	AUST-TORPA
Vindafjord kommune		5580	ØLEN
Vinje kommune		3890	VINJE
Volda kommune	Stormyra 2	6100	VOLDA
Voss kommune	Postboks 145	5701	VOSS
Værøy kommune		8063	VÆRØY
Vågan kommune		8305	SVOLVÆR
Vågsøy kommune	Postboks 41	6701	MÅLØY

Adresseliste

Vågå kommune	Edvard Storms veg 2	2680	VÅGÅ
Våler kommune	Postboks 34	2436	VÅLER I SOLØR
Våler kommune	Kjosveien 1	1592	VÅLER I ØSTFOLD
WWF-Norge	Pb 6784 St. Olavs plass	0130	OSLO
ØKOKRIM	Postboks 8193 Dep	0034	OSLO
Øksnes kommune		8439	MYRE
Ørland kommune	Postboks 401	7129	BREKSTAD
Ørskog kommune		6240	ØRSKOG
Ørsta kommune	Rådhuset	6150	ØRSTA
Østfold fylkeskommune	Postboks 220	1702	SARPSBORG
Østre Toten kommune	Postboks 24	2851	LENA
Øvre Eiker Kommune	Rådhuset	3300	HOKKSUND
Øyer kommune		2636	ØYER
Øygarden kommune		5336	TJELDSTØ
Øystre Slidre kommune		2940	HEGGENES
Åfjord kommune	Øvre Årnes 7	7170	ÅFJORD
Ål kommune	Torget 1	3570	ÅL
Ålesund kommune		6025	ÅLESUND
Ålfotbreen verneområdestyre	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Åmli kommune		4865	ÅMLI
Åmot kommune	Torget 1	2450	RENA
Årdal kommune	Statsråd Evensensveg 4-6	6885	ÅRDALSTANGEN
Ås kommune	Postboks 195	1431	ÅS
Åseral kommune		4540	ÅSERAL
Åsnes kommune		2270	FLISA

Hege Feiring (e.f.)